

Možemo li verovati podacima? (Značaj kontrole kvaliteta u hidrohemijskim istraživanjima)

Jana Štrbački

Дигитални репозиторијум Рударско-геолошког факултета Универзитета у Београду

[ДР РГФ]

Možemo li verovati podacima? (Značaj kontrole kvaliteta u hidrohemijskim istraživanjima) | Jana Štrbački | 18. Kongres geologa Srbije "Geologija rešava probleme", Divčibare, 01-04 jun 2022. | 2022 | |

<http://dr.rgf.bg.ac.rs/s/repo/item/0006876>

**MOŽEMO LI VEROVATI PODACIMA?
(ZNAČAJ KONTROLE KVALITETA U HIDROHEMIJSKIM
ISTRAŽIVANJIMA)**

Jana Štrbački

Univerzitet u Beogradu, Rudarsko-geološki fakultet, Beograd, Srbija
E-mail: jana.stojkovic@rgf.bg.ac.rs

Ključne reči: procedure za uzorkovanje podzemnih voda, laboratorijske analize, obrada i interpretacija podataka

Planiranje i osmišljavanje kontrole kvaliteta u hidrohemijским istraživanjima ima za cilj da poveća stepen poverenja istraživača u rezultate istraživanja (npr. da li su anomalni rezultati autentični ili su posledica greške?) i time obezbedi najbolju iskorišćenost raspoloživih podataka (tj. da minimalizuje broj nepouzdatih rezultata). Aktivnosti u sklopu kontrole kvaliteta moraju biti blagovremeno definisane i isplanirane (pre početka realizacije samog projekta), ali i usklađene sa zadacima i krajnjim ciljevima projekta. Odgovarajuće kontrolne mere sprovode se u svim fazama istraživanja, počevši od terenskih ispitivanja (*in situ* merenja, uzorkovanje podzemnih voda itd.), preko izrade hemijskih analiza, zaključno sa obradom podataka i njihovom interpretacijom u hidrogeološkom kontekstu. Terenski deo hidrohemijских ispitivanja u značajnoj meri je regulisan domaćim i stranim procedurama, pa doslednost u primeni istih doprinosi pouzdanosti rezultata. Akreditovane laboratorije koriste standardizovane metode za određivanje komponentata hemijskog sastava podzemnih voda, ali i interne procedure koje se tiču prikupljanja, konzerviranja i transporta uzoraka. Aktivnosti u sklopu kontrole kvaliteta, koje istraživač sprovodi *nakon* dobijanja laboratorijskog izveštaja, podrazumevaju: proveru sirovih podataka, izradu kontrolnih statističkih testova i „nivelisanje“ podataka (dovođenje u regionalni kontekst). Pažljivim planiranjem i implementacijom mera kontrole kvaliteta u hidrohemijским istraživanjima obezbeđuje se dobijanje višenamenskih rezultata, koji se mogu koristiti ne samo u okviru aktuelnog projekta, već i za formiranje baza podataka, raspoloživih većem broju korisnika i za različite vidove istraživanja.

Ovaj rad finansiran je po „Ugovoru o realizaciji i finansiranju naučnoistraživačkog rada NIO u 2022. godini“, br. 451-03-68/2022-14/200126.